

Uitkomsten discussiebijeenkomst van 11 maart 2023 in Woudenberg over outcross en andere maatregelen

Aanwezig waren bijna 50 leden van de VDPH. Hieronder de belangrijkste uitkomsten van de discussies.

1. Algemene behoefte aan meer kennis en gesprek

- Tijdens de middag bleek dat er veel behoefte was om met elkaar te praten over alles wat samenhangt met outcross en andere gezondheidsmaatregelen. Er waren heel veel vragen die al pratende naar boven kwamen.
  - Voor iedereen die nog vragen heeft: kijk op de website bij [vragen en antwoorden over outcross](#) en bij de [inventarisatie over outcross](#). De meeste vragen die tijdens de bijeenkomst werden gesteld, worden daar beantwoord. Heb je nog meer vragen: stel ze dan aan wergroep.outcross@drentschepatrijshond.org. Je krijgt altijd antwoord.
- Er werd onder andere gevraagd om een risico-inventarisatie t.a.v. outcross in het algemeen en specifieke rassen in het bijzonder.
  - In de inventarisatie over outcross (zie hierboven) gaat hoofdstuk 3 over de mogelijkheden en risico's van een open stamboek. In hoofdstuk 6, 7 en 8 wordt beschreven hoe je met deze risico's om kunt gaan.
  - Voor wat betreft de risico's t.a.v. specifieke rassen is een voorbeeld 'rasanalyse' gemaakt van de Heidewachtel, met daarin verschillen en overeenkomsten en zaken waar bij eventuele outcross met dit ras rekening mee moet worden gehouden. Dit document is in samenwerking met Lida Reeskamp (keurmeester en docent Kynologische Kennis bij de RvB en jarenlang bestuurslid bij de Heidewachtelvereniging) gemaakt. Op verzoek van de Heidewachtelvereniging is dit stuk niet openbaar gemaakt. We zullen navragen of dit document alsnog op aanvraag beschikbaar kan komen voor mensen die daar interesse in hebben. Het is gemaakt als een opzetje voor een voorbeeld over hoe je zo'n analyse kunt maken.
- In de discussies ging het ook geregeld over het behoud van de Drent als voorstaande jachthond. Voor de één weegt dat heel zwaar (en terecht wordt daarbij gerefereerd aan de doelstelling van onze vereniging), voor de ander weegt dat minder zwaar, mede omdat de belangstelling voor de jacht tanende is.
- Marjoleine Rosendaal heeft op verzoek aangegeven dat zij zal kijken welke gegevens beschikbaar zijn over de outcrossnesten bij de Wetterhoun.

2. Over het openen van het stamboek en outcross

Doel

Het verbeteren van de gezondheid en weerbaarheid van het ras door (1) het verbreden van de genetische diversiteit en (2) het verminderen van het risico op ernstige erfelijke aandoeningen, met name epilepsie.

Uitgangspunt

De Drent blijft de Drent. Zowel in uiterlijk, karakter als (jacht)eigenschappen. Daarnaast biedt outcross desgewenst mogelijkheden om - binnen de doelen en kaders van het plan - te werken aan de (functionele) bouw en (jacht)eigenschappen van de Drent.

Hoofdlijnen

Uit de discussie komt een aantal hoofdlijnen naar voren, waaraan outcross zou moeten voldoen. Op het eind van de bijeenkomst is gepeild in hoeverre een plan dat aan deze hoofdlijnen voldoet, kan rekenen op de steun van de aanwezige leden. Bijna 90% van de aanwezigen was voor (inclusief fokkers, leden van de GBC, dekreeuigenaren en andere leden), iets meer dan 10% had nog twijfels, er waren geen mensen die 'tegen' waren. Twijfels zaten vooral in 'de noodzaak' en de nadruk op jachteigenschappen die niet door iedereen werd gedeeld.

Voor een plan gebaseerd op onderstaande hoofdlijnen bestond onder de aanwezigen zeer brede steun:

- a. Er komt een plan waarin het mogelijk wordt om zowel (1) conform de regels van de Raad van Beheer outcross te organiseren (binnen de stamboeken), als (2) om outcross als vereniging 'in eigen beheer' (buiten de stamboeken) te organiseren.
- b. We beperken ons in principe tot het inkruisen van honden uit rasgroep 7. Voor elk ras dat wordt voorgesteld wordt met ondersteuning vanuit de vereniging en deskundigen een goede rasanalyse gemaakt van verschillen en overeenkomsten, kansen en risico's, zowel op het terrein van gezondheid, uiterlijk als (jacht)eigenschappen.
- c. Het inkruisen van honden uit een andere rasgroep dan groep 7 is alleen bij wijze van uitzondering mogelijk en zal heel duidelijk gemotiveerd moeten worden. Het is aan een 'breed outcrossberaad' (zie punt d.) om daar alsnog wel of niet mee akkoord te gaan.
- d. De vereniging kan een voorkeur uitspreken voor bepaalde rassen en daar fokkers bij zoeken. Daarnaast kunnen fokkers rassen aandragen waar zij een outcrossnest mee willen doen. Alle voorstellen worden besproken door een 'outcrossberaad' waarin fokkers, dekreeu-eigenaren jachtdeskundigen, rasdeskundigen en mensen met kynologische kennis zitten. Waar mogelijk en/of waar nodig wordt specifieke deskundigheid toegevoegd op het gebied van kynologie en/of genetica.
- e. Alle donorhonden moeten voldoen aan het fokreglement van de eigen rasvereniging en aan het fokreglement van de VDPH (dus ook allemaal ED-gekeurd) en ten minste een geslaagde jachtaanlegproef hebben afgelegd.
- f. Voor alle ouderhonden van F1, F2 en F3-nesten geldt:
  - Ze moeten Embark-gekeurd worden (of vergelijkbare DNA-test), zodat we zicht krijgen op genetisch drager-/lijderschap voor allerlei genetische aandoeningen.
  - Ze moeten uiteraard voldoen aan het VFR van de VDPH.
  - Ze mogen geen ouders, grootouders, kinderen, kleinkinderen, en/of nestgenoten hebben met een gefundeerde epilepsiemelding.
- g. Er komt een procedure voor het met enige regelmaat testen, beschrijven en in het register vastleggen van honden die voortkomen uit F1, F2 en F3-nesten. Testen liggen zowel op het vlak van gezondheid (zie het punt hieronder) als (jacht)eigenschappen, als exterieur.
- h. Voor alle honden van nesten die in de bijlage van het stamboom staan (dus F1, F2, F3-nakomelingen), geldt:
  - bij voorkeur (en indien dit financieel haalbaar is) worden alle nakomelingen getest op HD en ED en ze ondergaan een ECVO en Embarktest
  - als er ernstige erfelijke aandoeningen optreden, heeft de VDPH het recht de foklijn geheel of gedeeltelijk stil te leggen.
- i. Bij de keus met welke honden uit een F1, F2, F3-nest wordt doorgefokt worden kenmerken als uiterlijk en (jacht)eigenschappen meegewogen. Keurmeesters, deskundigen op het gebied van jacht en/of andere rasspecialisten zijn daarbij adviserend. De VDPH moet elk nest goedkeuren.

- j. Bij de keuze van honden uit F1, F2, F3 nesten om mee door te fokken, kunnen honden op basis van gezondheidsproblemen/risico's door de VDPH worden uitgesloten.
- k. Het aankeuren van look-alikes die buiten de vereniging om zijn gefokt (dus anders dan onder punt a. is besproken) is in theorie mogelijk, maar wordt alleen in uitzonderingsgevallen toegestaan, waarbij ten minste geldt dat:
  - de ouderhonden en bij voorkeur ook de nestgenoten en generaties daarvoor bekend en gezond zijn.
  - de hond overduidelijk van toegevoegde waarde is voor de genetische diversiteit binnen het ras.
  - de hond voldoet aan alle eisen van het VFR en ook uit een Embarktest geen gezondheidsproblemen worden verwacht.

Daarnaast geldt dat net als bij outcrossnakomelingen de honden opgenomen worden in de bijlage van het register en dat de nakomelingen streng worden gecontroleerd op mogelijke erfelijke aandoeningen.

3. Overige maatregelen

Naast outcross zullen meerdere maatregelen en acties nodig zijn om te zorgen dat de diversiteit en de gezondheid binnen het ras niet verder terugloopt. Uiteindelijk moet dit leiden tot een breed gezondheidsplan voor de lange termijn.

Daarover zijn tijdens de discussiemiddag een tweetal maatregelen gepeild:

- Er is met grote meerderheid gesteld dat het de moeite loont om uit te zoeken of en op welke wijze spermaopslag voor latere KI kan worden uitgevoerd
- Evenzo is er unaniem gesteld dat de huidige dekcreubeperking van max 9 nesten (3 per jaar) (stevig) moet worden aangescherpt.
  - Alvorens een dergelijk besluit genomen kan worden moet er eerst een goede analyse komen van het gebruik van de huidige dekcreuen. Zijn er nog dekcreuen die zo vaak gebruikt worden? Zijn er voldoende alternatieven? De werkgroep zal dit verder uitwerken, of dit over laten aan de FBC (nog in oprichting).

4. Voortgang

Hoe nu verder?

- Er zal de komende ALV een uitspraak moeten komen op basis van bovenstaand plan op hoofdlijnen zodat we, als de vereniging daar tenminste voor kiest, in gesprek kunnen gaan met de RvB en de andere rasverenigingen in binnen- en buitenland en het plan verder kunnen uitwerken.
- Om dit gehele proces goed te begeleiden hebben we in bestuur, FBC en eventuele onderliggende werkgroepen mensen nodig met relevante ervaring, deskundigheid en daadkracht. Het lijkt er op dat daaraan voldaan kan worden, waarschijnlijk mede door de inhoudelijke plannen die er nu liggen.
- Het is belangrijk om het outcrosstraject voort te zetten (indien de ALV in grote lijnen akkoord gaat), maar uiteindelijk zal er een veel breder overkoepelend gezondheidsplan voor de lange termijn moeten komen, waarbinnen outcross een onderdeel is. De werkgroep zal daar op korte termijn een aanzet voor maken. Dit zal de komende jaren binnen de FBC in overleg met bestuur en leden, verder uitgewerkt moeten worden.
- Er is veel behoefte aan extra (zo mogelijk wetenschappelijke) deskundigheid waar het gaat om het behoud van de gezondheid van het ras. Pieter Oliehoek heeft aangeboden een rasanalyse te maken voor onze rasverenigingen, inclusief een aantal aanbevelingen waar we naar eigen inzicht

gebruik van kunnen maken. Ook andere deskundigen die wij de afgelopen periode hebben geraadpleegd (Marjoleine Roosendaal, Laura Roest, Paul Mandigers, Lida Reeskamp) hebben aangeboden ons te willen blijven ondersteunen. De werkgroep heeft tot nu toe hun kennis en aanbevelingen samengevat in de rapporten en inventarisaties. Het lijkt raadzaam de komende periode externe deskundigen ook zelf aan het woord te laten bij bijeenkomsten met / lezingen voor de leden.

- De uitvoering van een breder gezondheidsplan (inclusief outcross) zal ook financiële consequenties hebben. Er zal t.z.t. een begroting en een dekkingsplan moeten worden opgesteld. Het is mooi dat tijdens de discussiebijeenkomst er al vanuit diverse kanten ideeën zijn aangedragen voor subsidiemogelijkheden. Mochten mensen daar concrete ideeën over hebben dan horen we dat graag via werkgroep.outcross@drentschepatrijshond.org.

Rest ons iedereen te bedanken die een bijdrage heeft geleverd aan de discussiemiddag. Het was voor ons best een spannende middag en we zijn heel blij dat we in goede sfeer een hele inhoudelijke discussie met elkaar hebben kunnen voeren.

Anita, Christel, Corné, Jeanny, Jolanda, Luc, Marcel, Sabine, Suzanne